

Świadczenia z ubezpieczenia chorobowego

Łódź, 14.02.2017r.

- **Ustawa z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych**
(Dz. U. z 2015r., poz. 121 ze zmianami)
- **Ustawa z dnia 5 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa**
(Dz. U. z 2015r., poz. 372)
- **Ustawa z dnia 26 czerwca 1974r. – Kodeks pracy**
(Dz. U. z 2016r. poz. 666)
- **Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 grudnia 2015r.**
w sprawie zakresu informacji o okolicznościach mających wpływ na prawo do zasiłków z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa lub ich wysokości oraz dokumentów niezbędnych do przyznania i wypłaty zasiłków
(Dz. U. z 2015r. poz. 2205 ze zm.)
- **Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 27 lipca 1999r.** w sprawie szczegółowych zasad i trybu kontroli prawidłowości wykorzystywania zwolnień lekarskich od pracy oraz formalnej kontroli zaświadczeń lekarskich
(Dz. U. z 1999 Nr 65, poz. 743)
- **Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 10 listopada 2015r.**
w sprawie trybu i sposobu orzekania o czasowej niezdolności do pracy, wystawiania zaświadczenia lekarskiego oraz trybu i sposobu sprostowania błędu w zaświadczeniu lekarskim
(Dz. U. z 2015r. poz. 2013)

Ustawa z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa określa zasady ustalania prawa do zasiłków ich wysokości oraz zasady wypłaty zasiłków dla wszystkich osób podlegających ubezpieczeniu chorobowemu określone w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych

Komentarz do w/w ustawy z dnia 19 kwietnia 2016r. – [zus.pl/Biezące wyjaśnienia](http://zus.pl/Biezące_wyjaśnienia_zus)

Ubezpieczeni podlegający obowiązkowo ubezpieczeniu chorobowemu:

pracownicy

członkowie
rolniczych
spółdzielni
produkcyjnych
i spółdzielni
kółek
rolniczych

osoby
odbywające
służbę
zastępczą (jak
pracownik)

Ubezpieczeni podlegający ubezpieczeniu chorobowemu dobrowolnie:

osoby wykonujące pracę
nakładczą (jak
pracownik)

osoby wykonujące pracę na
podstawie umowy agencyjnej lub
umowy zlecenia albo innej umowy
o świadczenie usług, do której
zgodnie z kodeksem cywilnym
stosuje się przepisy dotyczące
zlecenia oraz osoby z nimi
współpracujące i nianie

osoby prowadzące
pozarolniczą
działalność oraz osoby
z nimi współpracujące

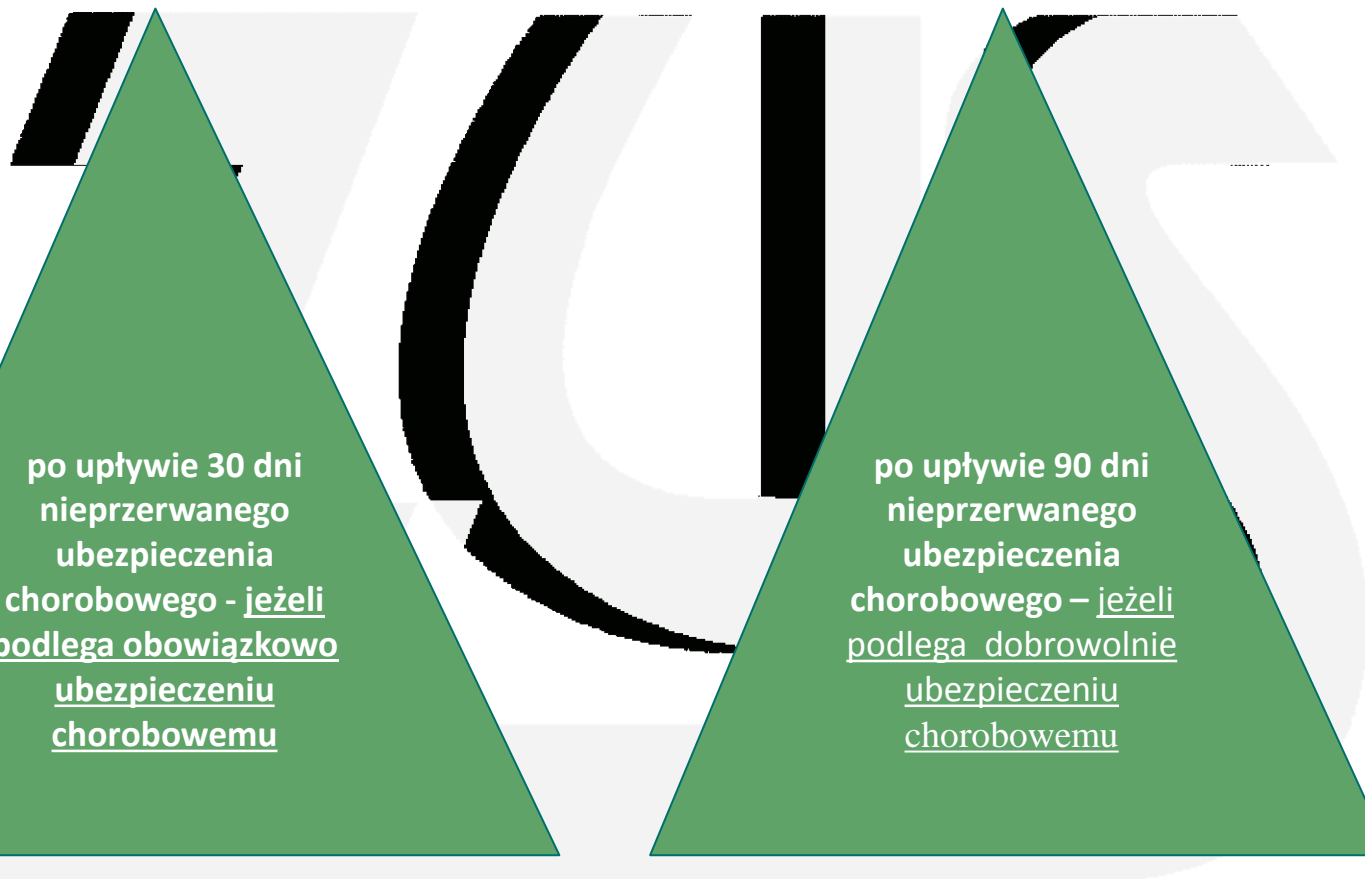
osoby wykonujące odpłatnie
pracę, na podstawie
skierowania do pracy, w czasie
odbywania kary pozbawienia
wolności lub tymczasowego
aresztowania

duchowni

- Świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego w razie choroby
- i macierzyństwa, zwanego "ubezpieczeniem chorobowym", obejmują:

Ubezpieczony nabywa prawo do zasiłku chorobowego:

po upływie 30 dni
nieprzerwanego
ubezpieczenia
chorobowego - jeżeli
podlega obowiązkowo
ubezpieczeniu
chorobowemu

po upływie 90 dni
nieprzerwanego
ubezpieczenia
chorobowego – jeżeli
podlega dobrowolnie
ubezpieczeniu
chorobowemu

Do okresu wyczekiwania zalicza się poprzednie okresy podlegania ubezpieczeniu chorobowemu zarówno obowiązkowo jak i dobrowolnie, jeżeli przerwa między nimi:

- *Nie przekroczyła 30 dni*
- *Była spowodowana urlopem wychowawczym*
- *Była spowodowana urlopem bezpłatnym*
- *Była spowodowana odbywaniem czynnej służby wojskowej przez żołnierza niezawodowego*
- *Wlicza się okres pobierania zasiłku macierzyńskiego przysługującego w czasie trwania tytułu ubezpieczenia chorobowego*
- *Wlicza się okres podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników*

Od pierwszego dnia ubezpieczenia chorobowego prawo do zasiłku chorobowego przysługuje:

absolwentom szkół lub szkół wyższych, którzy zostali objęci ubezpieczeniem chorobowym lub przystąpili do ubezpieczenia chorobowego w ciągu 90 dni od dnia ukończenia szkoły lub uzyskania dyplomu ukończenia studiów wyższych

jeżeli niezdolność do pracy spowodowana została wypadkiem w drodze do pracy lub z pracy

ubezpieczonym obowiązkowo, którzy mają wcześniejszy co najmniej 10-letni okres obowiązkowego ubezpieczenia chorobowego

posłom i senatorom, którzy przystąpili do ubezpieczenia chorobowego w ciągu 90 dni od ukończenia kadencji

Zasilek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego.

2. Na równi z niezdolnością do pracy z powodu choroby traktuje się **niemożność wykonywania pracy**

- 1) w wyniku decyzji wydanej przez właściwy organ albo uprawniony podmiot na podstawie przepisów o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi;
- 2) z powodu przebywania w:
  - a) stacjonarnym zakładzie leczniczym odwykowym w celu leczenia uzależnienia alkoholowego;
  - b) stacjonarnym zakładzie opieki zdrowotnej w celu leczenia uzależnienia od środków odurzających lub substancji psychotropowych;
- 3) wskutek poddania się niezbędnym badaniom lekarskim przewidzianym dla kandydatów na dawców komórek, tkanek i narządów.

(art.6)

Zasiłek chorobowy przysługuje przez okres trwania niezdolności do pracy z powodu choroby lub niemożności wykonywania pracy z przyczyn określonych w art. 6 ust. 2 - nie dłużej jednak niż przez 182 dni, a jeżeli niezdolność do pracy została spowodowana gruźlicą lub występuje w trakcie ciąży – nie dłużej niż przez 270 dni.

(art. 8)

Do okresu zasiłkowego, wlicza się:

- wszystkie okresy nieprzerwanej niezdolności do pracy (wynagrodzenie i zasiłek chorobowy), jak również okresy niemożności wykonywania pracy;
- okresy poprzedniej niezdolności do pracy, spowodowanej tą samą chorobą, jeżeli przerwa pomiędzy ustaniem poprzedniej, a powstaniem ponownej niezdolności do pracy nie przekraczała 60 dni;
- okresy, w których pracownik nie ma prawa do tych świadczeń z przyczyn określonych w art. 14 -17 ustawy zasiłkowej.

Do okresu zasiłkowego nie wlicza się:

- okresu niezdolności do pracy przypadającego w okresie wyczekiwania

(art. 9)

Pracownik, odsunięty od pracy z powodu podejrzenia o nosicielstwo zarasków choroby zakaźnej, nie podjął proponowanej mu przez pracodawcę innej pracy niezabronionej takim osobom, odpowiadającej jego kwalifikacjom zawodowym lub którą może wykonywać po uprzednim przeszkoleniu.

Niezdolność spowodowana w wyniku umyślnego przestępstwa lub wykroczenia popełnionego przez ubezpieczonego.
(prawomocne orzeczenie sądu)

Niezdolność do pracy spowodowana nadużyciem alkoholu – brak prawa za okres pierwszych 5 dni niezdolności

Wykonywanie w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracą zarobkową lub wykorzystywanie zwolnienia w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia
Zasiłek chorobowy nie przysługuje w przypadku, gdy zaświadczenie lekarskie zostało sfalszowane.

Zasilek chorobowy przysługuje osobie, która stała się niezdolna do pracy po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli:

niezdolność do pracy trwała bez przerwy co najmniej 30 dni

powstała nie później niż w ciągu 14 dni od ustania tytułu ubezpieczenia chorobowego

powstała nie później niż w ciągu 3 miesięcy od ustania tytułu ubezpieczenia chorobowego - w razie choroby zakaźnej, której okres wylegania jest dłuższy niż 14 dni, lub innej choroby, której objawy chorobowe ujawniają się po okresie dłuższym niż 14 dni od początku choroby

jeżeli osoba niezdolna do pracy:

ma ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy

kontynuuje działalność zarobkową lub podjęła działalność zarobkową stanowiącą tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym albo zapewniającą prawo do świadczeń za okres niezdolności do pracy z powodu choroby

nie nabyła prawa do zasiłku w czasie ubezpieczenia, w przypadkach określonych w art. 4 ust. 1 (wyczekiwanie)

jest uprawniona do zasiłku dla bezrobotnych, zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego lub nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego

podlega obowiązkowo ubezpieczeniu społecznemu rolników określonemu w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników

80% podstawy wymiaru zasiłku

70% podstawy wymiaru zasiłku – za pobyt w szpitalu

100% podstawy wymiaru zasiłku – ciąża, wypadek w drodze do i z pracy, dawcy tkanek, narządów i organów

80% podstawy wymiaru zasiłku za okres pobytu w szpitalu od 15 do 33 dnia niezdolności do pracy w roku kalendarzowym w przypadku pracownika, który ukończył 50 rok życia

Świadczenie rehabilitacyjne przysługuje ubezpieczonemu, który po wyczerpaniu zasiłku chorobowego jest nadal niezdolny do pracy, a dalsze leczenie lub rehabilitacja lecznicza rokują odzyskanie zdolności do pracy.

Świadczenie rehabilitacyjne przysługuje przez okres niezbędny do przywrócenia zdolności do pracy, nie dłużej jednak niż przez 12 miesięcy.

Orzeczenie lekarza orzecznik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Świadczenie rehabilitacyjne nie przysługuje osobie uprawnionej do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, zasiłku dla bezrobotnych, zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego oraz do urlopu dla poratowania zdrowia, udzielonego na podstawie odrębnych przepisów

ubezpieczonemu przysługuje sprzeciw do komisji lekarskiej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w terminie i na zasadach przewidzianych w przepisach o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych może zgłosić zarzut wadliwości orzeczenia lekarza orzecznika w terminie i na zasadach przewidzianych w przepisach o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

90%
podstawy
wymiaru
zasiłku przez
pierwsze trzy
miesiące

75%
podstawy
wymiaru
zasiłku przez
kolejny
okres

100%
podstawy
wymiaru
zasiłku jeżeli
niezdolność
do pracy
przypada w
okresie ciąży

Przysługuje ubezpieczonemu zwolnionemu od wykonywania pracy z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki nad:

Zdrowym dzieckiem w wieku do ukończenia 8 lat w przypadku:

- Nieprzewidzianego zamknięcia żłobka, klubu dziecięcego, przedszkola lub szkoły, do których dziecko uczęszcza,
- choroby niani lub dziennego opiekuna sprawujących opiekę nad dzieckiem

Porodu lub choroby małżonka ubezpieczonego, stale opiekującego się dzieckiem, jeżeli poród lub choroba uniemożliwia temu małżonkowi sprawowanie opieki

Pobytu małżonka ubezpieczonego, stale opiekującego się dzieckiem, w stacjonarnym zakładzie opieki zdrowotnej

Chorym dzieckiem w wieku do ukończenia 14 lat

- Dzieci własne ubezpieczonego lub jego małżonka
- Dzieci przysposobione
- Dzieci obce przyjęte na wychowanie i utrzymanie

Innym chorym członkiem rodziny

Małżonek, rodzic dziecka, rodzice, ojczym, macocha, teściowie, dziadkowie, wnuki, rodzeństwo oraz dzieci w wieku ponad 14 lat – jeżeli pozostają we wspólnym gospodarstwie domowym z ubezpieczonym w okresie opieki

Za członka rodziny pozostającego we wspólnym gospodarstwie domowym, mogącego zapewnić opiekę nie uważa się:

- Osoby całkowicie niezdolnej do pracy
- Osoby chorej
- Osoby, która ze względu na wiek jest niesprawna fizycznie lub psychicznie
- Osoby prowadzącej gospodarstwo rolne
- Pracownika wyjątkowo powołanego po pracy na nocnej zmianie
- Osoby prowadzącej działalność pozarolniczą
- Osoby nie zobowiązanej do sprawowania opieki na podstawie przepisów Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, jeżeli odmawia ona sprawowania opieki

8 tygodni jeżeli ojciec dziecka przerwie zatrudnienie lub inną działalność zarobkową w celu sprawowania opieki nad dzieckiem – art. 180 § 6¹ Kp dodatkowe uprawnienie

60 dni w roku kalendarzowym jeżeli opieka sprawowana jest nad zdrowymi lub chorymi dziećmi

Niezależnie od liczby członków rodziny uprawnionych do zasiłku opiekuńczego oraz na liczbę dzieci wymagających opieki

14 dni w roku kalendarzowym, jeżeli opieka sprawowana jest nad innymi członkami rodziny

Okres nie dłuższy niż 60 dni w roku kalendarzowym łącznie na opiekę nad dziećmi i innymi członkami rodziny

Dodatkowe 8 tygodni (56 dni) zasiłku opiekuńczego przysługuje ojcu dziecka lub innemu ubezpieczonemu członkowi najbliższej rodziny jeżeli przerwie zatrudnienie lub inną działalność zarobkową w sytuacjach:

- gdy ubezpieczona matka dziecka pobierająca zasiłek macierzyński w wymiarze do 8 tygodni po porodzie przebywa w szpitalu lub innej placówce leczniczej, nie dłużej niż do ukończenia przez dziecko 8 tygodni życia
- gdy ubezpieczona matka dziecka, która pobiera zasiłek macierzyński w wymiarze 8 tygodni po porodzie, legitymuje się orzeczeniem o niezdolności do samodzielnej egzystencji albo orzeczeniem o niepełnosprawności w stopniu znaczącym i stan zdrowia nie umożliwia sprawowanie osobistej opieki nad dzieckiem
- gdy ubezpieczona matka dziecka pobierająca zasiłek macierzyński porzuciła dziecko przed upływem 8 tygodni po porodzie - dodatkowy wymiar do 8 tygodni życia dziecka.

Dodatkowe uprawnienie nie jest związane z rokiem kalendarzowym.

- **Nie przysługuje jeżeli poza ubezpieczonym są inni członkowie rodziny pozostający we wspólnym gospodarstwie domowym, mogący zapewnić opiekę dziecku lub choremu członkowi rodziny. Nie dotyczy to jednak opieki sprawowanej nad dzieckiem w wieku do 2 lat.**
- **Miesięczny zasiłek opiekuńczy wynosi 80 %**

Zasiłek macierzyński przysługuje przez okres ustalony w Kodeksie Pracy

jako okres:

- Urlopu macierzyńskiego
- Urlopu rodzicielskiego
- Urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego
- Urlopu ojcowskiego

Prawo do zasiłku macierzyńskiego przysługuje bez okresu wyczekiwania.

Przysługuje ubezpieczonej lub ubezpieczonemu, która w okresie ubezpieczenia chorobowego albo w okresie urlopu wychowawczego:

Urodziła dziecko

Przyjęła na wychowanie dziecko w wieku do 7 roku życia, lub do 10 roku życia w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego i wystąpiła do sądu opiekuńczego w sprawie jego przysposobienia

Przyjęła na wychowanie w ramach rodziny zastępczej dziecko w wieku do 7 roku życia lub do 10 roku życia w przypadku podjęcia decyzji o odroczeniu obowiązku szkolnego wobec dziecka

Przysługuje przez okres ustalony w art. 180 Kodeksu pracy :

1. **20 tygodni (140 dni)** w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie
2. **31 tygodni (217 dni)** w przypadku urodzenia dwóch dzieci przy jednym porodzie
3. **33 tygodnie (231 dni)** w przypadku urodzenia trzech dzieci przy jednym porodzie
4. **35 tygodni (245 dni)** w przypadku urodzenia czterech dzieci przy jednym porodzie
5. **37 tygodni (259 dni)** w przypadku urodzenia pięciu i więcej dzieci przy jednym porodzie

Nie więcej niż 6 tygodni urlopu macierzyńskiego i zasiłku macierzyńskiego mogą przypadać przed przewidywaną datą porodu.

Po porodzie przysługuje urlop macierzyński. Zasiłek macierzyński nie wykorzystany przed porodem, aż do wykorzystania przysługującego pełnego wymiaru urlopu.

Urlop rodzicielski w wymiarze do:

- 1) **32 tygodni** – w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie oraz w przypadku przyjęcia na wychowanie lub wystąpienia do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie przysposobienia lub przyjęcia na wychowanie jako rodziny zastępcza.
- 2) **34 tygodni** – w przypadku rodzenia dziecka przy jednym porodzie dwójki lub więcej dzieci oraz w przypadku równoczesnego przyjęcia na wychowanie dwóch lub więcej dzieci.
- 3) **29 tygodni** – w przypadku przyjęcia dziecka na wychowanie, gdy pracownik ma prawo do urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego w minimalnym wymiarze do 9 tygodni.

Łączenie korzystania z urlopu rodzicielskiego z wykonywaniem pracy:

- 1) **64 tygodni** – w przypadku urodzenia lub przyjęcia na wychowanie jednego dziecka
- 2) **68 tygodni** – w przypadku urodzenia lub przyjęcia na wychowanie więcej niż jednego dziecka

Zasiłek macierzyński za okres urlopu rodzicielskiego przysługuje także osobom pobierającym zasiłek macierzyński za okres po ustaniu ubezpieczenia oraz osobom pobierającym zasiłek macierzyński w czasie urlopu wychowawczego.

Wskutek ogłoszenia upadłości lub likwidacji pracodawcy

**Z naruszeniem przepisów prawa, stwierdzonym
prawomocnym orzeczeniem sądu**

**Do dnia porodu przysługuje zasilek
w wysokości zasiłku macierzyńskiego**

2 tygodnie nie dłużej jednak niż:

do ukończenia przez dziecko 24 miesięcy życia – w przypadku gdy pracownikowi urodziło się dziecko

do upływu 24 miesięcy od dnia uprawomocnienia się postanowienia orzekającego przysposobienie i nie dłużej niż do ukończenia przez dziecko 7 roku życia lub nie dłużej niż do ukończenia przez dziecko 10 roku życia, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego

Ubezpieczona matka dziecka może zrezygnować z zasiłku macierzyńskiego:

- po wykorzystaniu co najmniej 14 tygodni po porodzie jeżeli o zasiłek macierzyński wystąpi ubezpieczony opiekun dziecka
- po wykorzystaniu co najmniej 8 tygodni po porodzie jeżeli posiada orzeczenie o niezdolności do samodzielnej egzystencji lub o niepełnosprawności w stopniu znacznym, jeżeli o zasiłek macierzyński wystąpi ubezpieczony opiekun dziecka lub członek najbliższej rodziny
- od dnia następnego po dniu ustalonym jako dzień powstania niezdolności do samodzielnej egzystencji lub niepełnosprawności w stopniu znacznym (*niezdolność powstała po upływie 8 tygodni po porodzie*)

Matka dziecka legitymująca się orzeczeniem o niezdolności do samodzielnej egzystencji lub orzeczeniem o niepełnosprawności w stopniu znacznym **nie podlega ubezpieczeniu chorobowemu**, zasiłek macierzyński przyznaje ubezpieczonemu dziecku albo innemu ubezpieczonemu członkowi najbliższej rodziny za okres:

- 1) od dnia porodu, jeżeli niezdolność do samodzielnej egzystencji lub niepełnosprawność w stopniu znacznym powstała przed porodem;
  - 2) od dnia następnego po dniu ustalonym jako dzień powstania niezdolności do samodzielnej egzystencji lub niepełnosprawności w stopniu znacznym, jeżeli niezdolność do samodzielnej egzystencji lub niepełnosprawność w stopniu znacznym powstała po porodzie
- do wyczerpania pełnego wymiaru tego zasiłku, liczonego od dnia urodzenia dziecka.

Zasiłek macierzyński przysługuje ubezpieczonemu ojcu dziecka lub ubezpieczonemu członkowi najbliższej rodziny:

Matka dziecka podlegająca ubezpieczeniu chorobowemu

- Śmierć matki dziecka - za okres przysługujący po dniu śmierci do wyczerpania pełnego wymiaru zasiłku
- Porzucenie dziecka - prawo do zasiłku macierzyńskiego przysługuje nie wcześniej niż po wykorzystaniu przez matkę zasiłku macierzyńskiego w okresie 8 tygodni po porodzie

Matka dziecka niepodlegająca ubezpieczeniu chorobowemu

- Śmierć matki dziecka – prawo do zasiłku od dnia urodzenia dziecka
- Porzucenie dziecka – prawo do zasiłku od dnia urodzenia dziecka

Ubezpieczona, która przebywa **w szpitalu albo innej placówce leczniczej** ze względu na stan zdrowia uniemożliwiający jej sprawowanie osobistej opieki nad dzieckiem, może przerwać pobieranie zasiłku macierzyńskiego po wykorzystaniu tego zasiłku w wymiarze co najmniej tygodniowo w rodzinie, jeżeli o zasiłek macierzyński wystąpi ubezpieczony ojciec dziecka lub inny ubezpieczony członek najbliższej rodziny.

Ubezpieczonemu ojcu dziecka lub innemu ubezpieczonemu członkowi najbliższej rodziny przysługuje prawo do części zasiłku macierzyńskiego odpowiadającej okresowi pobytu ubezpieczonej w szpitalu albo w innej placówce leczniczej.

Łączny wymiar zasiłku macierzyńskiego wykorzystanego przez ubezpieczoną matkę dziecka i ubezpieczonego ojca dziecka lub innego ubezpieczonego członka najbliższej rodziny nie może jednak przekraczać wymiaru określonego przepisami Kodeksu pracy.

W razie urodzenia dziecka wymagającego opieki szpitalnej ubezpieczona, która pobrała zasiłek macierzyński za okres 8 tygodni po porodzie, może przerwać pobieranie zasiłku, a pozostały okres zasiłku macierzyńskiego wykorzystać w terminie późniejszym, od dnia następnego wypisaniu dziecka ze szpitala.

W przypadku, gdy ubezpieczona, która przerwała pobieranie zasiłku macierzyńskiego zostanie wystawiona zaświadczenie lekarskie o konieczności sprawowania opieki nad chorym dzieckiem przebywającym w szpitalu, na ten okres przysługuje jej, na ogólnych zasadach, prawo do zasiłku opiekuńczego.

Urodzenie dziecka martwego lub zgon dziecka:

- **przed upływem 8 tygodni życia** - zasiłek macierzyński - wymiarze 8 tygodni (56 dni) po porodzie, nie krócej jednak niż przez 7 dni od dnia zgonu dziecka.

Ubezpieczonej, która urodziła więcej niż jedno dziecko przy jednym porodzie, a jedno z dzieci było martwo urodzone lub nastąpił jego zgon w okresie pierwszych 8 tygodni życia, zasiłek macierzyński przysługuje przez okres odpowiedni do liczby dzieci pozostałych przy życiu.

- **po upływie 8 tygodni życia** - prawo do zasiłku macierzyńskiego przez okres 7 dni od dnia zgonu dziecka.

Jeżeli ubezpieczona urodziła więcej niż jedno dziecko przy jednym porodzie i nastąpił zgon dziecka (dzieci) po upływie 8 tygodni życia, zasiłek macierzyński przysługuje przez okres odpowiedni do liczby dzieci pozostałych przy życiu, nie krócej jednak niż przez 7 dni od dnia zgonu dziecka

W przypadku podjęcia przez matkę **nieobjętą ubezpieczeniem chorobowym** zatrudnienia w wymiarze nie większym niż 1/2 etatu, prawo do zasiłku macierzyńskiego przysuguje ubezpieczonemu ojcu dziecka przez okres zatrudnienia matki dziecka, jednak nie dłużej niż do wyczerpania pełnego wymiaru tego zasiłku liczonego od dnia urodzenia dziecka.

Termin na złożenie wniosku przez pracowników i ubezpieczonych nie będących pracownikami

- **maksymalnie do 21 dni po porodzie** termin na złożenie wniosku o udzielenie bezpośredniego urlopu macierzyńskiego w pełnym wymiarze – wypłata zasiłku macierzyńskiego w wysokości 80% podstawy wymiaru za okres tych urlopów.
- **powyżej 21 dni po porodzie** wypłata zasiłku macierzyńskiego za okres urlopu macierzyńskiego 100%, za okres urlopu rodzicielskiego – 6 tygodni 100% pozostała część 60%.

Maksymalny termin na złożenie przez pracownicę (pracownika) wniosku o udzielenie urlopu rodzicielskiego na 21 dni przed rozpoczęciem korzystania z tego urlopu.

W przypadku gdy oboje rodzice dziecka mają prawo do zasiłku macierzyńskiego za okres urlopu rodzicielskiego od tego samego dnia, okres pobierania zasiłku w wysokości 100% podstawy wymiaru zasiłku dzieli się proporcjonalnie między rodziców. W przypadku gdy o zasiłek macierzyński za okres urlopu rodzicielskiego oboje rodzice dziecka wystąpią, ale nie od tego samego dnia, zasiłek w wysokości 100% podstawy wymiaru przysługuje temu z rodziców, który rozpoczął pobieranie tego zasiłku jako pierwszy.

Zasiłek macierzyński za okres wydłużenia urlopu rodzicielskiego wynikającego z łączenia przez pracownika urlopu rodzicielskiego z pracą u pracodawcy udzielającego tego urlopu, przysługuje w takiej wysokości, w której pracownik otrzymywał zasiłek macierzyński w okresie wykonywania pracy i otrzymywania zasiłku macierzyńskiego w kwocie obniżonej.

Urlop rodzicielski jest udzielany bezpośrednio po wykorzystaniu urlopu macierzyńskiego albo zasiłku macierzyńskiego w nie więcej niż **4 częściach** stanowiących wielokrotność tygodnia.

Część urlopu rodzicielskiego nie może być krótsza niż 8 tygodni, z wyjątkiem:

- pierwszej części urlopu rodzicielskiego, w przypadku urodzenia jednego dziecka, nie może być krótsza niż 6 tygodni, a w przypadku przyjęcia dziecka na wychowanie nie może być krótsza niż 3 tygodni;
- sytuacji, w której pozostała do wykorzystania część urlopu (tj. ostatnia część urlopu) jest krótsza niż 8 tygodni.

Okres wypłaty zasiłku macierzyńskiego po przerwie przypadającej na pobyt dziecka w szpitalu nie jest traktowany jako odrębna część zasiłku.

Urlop rodzicielski w wymiarze do tygodnia może być udzielony w terminie nieprzekraczającym bezpośrednio poprzedniej części tego urlopu.

Urlop ten jest udzielany nie później niż do zakończenia roku kalendarzowego, w którym dziecko kończy 6 rok życia.

Urlopu tego udziela się maksymalnie w dwóch częściach, których wymiar określa się na takich samych zasadach jak wymiar pozostałych części urlopu rodzicielskiego.

Warunkiem skorzystania z zasiłku macierzyńskiego po przerwie jest wykorzystanie przynajmniej jednej części zasiłku macierzyńskiego za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu rodzicielskiego przypadającej bezpośrednio po zasiłku macierzyńskim za okres urlopu macierzyńskiego albo urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego.

Zgodnie z Kodeksem pracy pracownik w każdym czasie **może zrezygnować** z korzystania z urlopu rodzicielskiego za zgodą pracodawcy, co oznacza że zasilek macierzyński za okres po rezygnacji z urlopu, **nie przysługuje**. W takim wypadku nie stosuje się zasady, zgodnie z którą urlop rodzicielski udzielany jest w tygodniach i zasady dotyczącej minimalnego wymiaru części urlopu rodzicielskiego.

Wniosek dotyczący rezygnacji z korzystania z urlopu rodzicielskiego w całości albo w części powinien być składany w terminie nie krótszym niż 21 dni przed przystąpieniem do pracy.

Łączenie korzystania z urlopu rodzicielskiego z wykonywaniem pracy u pracodawcy udzielającego tego urlopu

W przypadku łączenia przez pracownika korzystania z urlopu rodzicielskiego z wykonywaniem pracy u pracodawcy udzielającego tego urlopu w wymiarze nie wyższym niż połowa pełnego wymiaru czasu pracy, wymiar urlopu rodzicielskiego ulega wydłużeniu proporcjonalnie do wymiaru czasu pracy wykonywanej przez pracownika w trakcie korzystania z urlopu lub jego części.

Okres, o który urlopo rodzicielski ulega wydłużeniu, stanowi iloczyn liczby tygodni, przez jaką pracownik łączy korzystanie z urlopu rodzicielskiego z wykonywaniem pracy u pracodawcy udzielającego tego urlopu i wymiaru czasu pracy wykonywanej przez pracownika w trakcie korzystania z urlopu rodzicielskiego.

Podwyższenie zasiłku macierzyńskiego do kwoty świadczenia rodzicielskiego

W przypadku gdy miesięczna kwota zasiłku macierzyńskiego pomniejszonego o zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych jest niższa od kwoty świadczenia rodzicielskiego wynoszącego od 1 stycznia 2016 r. 1000 zł, kwotę zasiłku macierzyńskiego pomniejszonego o zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych podwyższana się do wysokości świadczenia rodzicielskiego; kwota ta jest zwana dalej „podwyższeniem zasiłku macierzyńskiego”.

W przypadku gdy matka i ojciec dziecka jednocześnie pobierają zasiłek macierzyński za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu rodzicielskiego i miesięczna kwota zasiłku macierzyńskiego pomniejszonego o zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych przysługująca każdemu z nich jest niższa od kwoty świadczenia rodzicielskiego, podwyższenie zasiłku macierzyńskiego przysługuje odrębnie każdemu z rodziców dziecka.

- Płatnicy składek, którzy zgłaszają do ubezpieczenia chorobowego powyżej 20 ubezpieczonych w czasie trwania ubezpieczenia;
- Oddziały ZUS:
  - a) ubezpieczonym, których płatnicy składek zgłaszają do ubezpieczenia chorobowego powyżej niż 20 ubezpieczonych;
  - b) ubezpieczonym prowadzącym działalność rolniczą i osobom z nimi współpracującym;
  - c) ubezpieczonym będącym dużej własnymi;
  - d) osobom uprawnionym do zasiłków za okres poprzedzający ubezpieczenie;
  - e) ubezpieczonym podlegającym ubezpieczeniu chorobowemu w Polsce z tytułu zatrudnienia u pracodawcy zagranicznego.

Liczbę ubezpieczonych ustala się na rok kalendarzowy według stanu na dzień 30 listopada poprzedniego roku kalendarzowego lub według stanu na pierwszy miesiąc, w którym dokonano zgłoszenia.

- **Do liczby ubezpieczonych wlicza się:**

- pracowników, w tym uczniów,
- podlegające ubezpieczeniu chorobowemu osoby wykonujące pracę nakładczą,
- podlegające ubezpieczeniu chorobowemu osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem Szwajcarskim stosują się przepisy dotyczące zleceń, oraz osoby z nimi współpracujące,
- podlegające ubezpieczeniu chorobowemu osoby prowadzące działalność pozarolniczą oraz osoby z nimi współpracujące.

- **Do liczby ubezpieczonych nie wlicza się:**

- osób przebywających na urlopiach wychowawczych i bezpłatnych,
- duchownych podlegających ubezpieczeniu chorobowemu

Jeżeli nieprzerwana niezdolność do pracy spowodowana chorobą przypada na przełomie roku kalendarzowego, a w dniu 31 grudnia pracownik ma prawo do wynagrodzenia, to podlega art. 92 Kodeksu Pracy, od 1 stycznia pracownikowi przysługuje nadal wynagrodzenie. Okres 33 dni lub 14 dni wynagrodzenia przysługującego w nowym roku kalendarzowym powinien być liczony od 1 stycznia.

Jeżeli nieprzerwana niezdolność do pracy przypada na przełomie roku kalendarzowego, a w dniu 31 grudnia pracownik ma prawo do zasiłku chorobowego, od 1 stycznia pracownikowi przysługuje nadal zasiłek chorobowy za cały okres nieprzerwanej niezdolności do pracy.

Jeżeli oddział ZUS rozpoczął wypłatę zasiłku przed dniem 1 stycznia, kontynuuje tę wypłatę za nieprzerwany okres niezdolności do pracy w nowym roku kalendarzowym, nawet jeżeli od dnia 1 stycznia płatnik składek jest zobowiązany do wypłaty zasiłków swoim ubezpieczonym. W przypadku zmiany rodzaju pobieranego zasiłku po 1 stycznia, wypłaty kolejnego zasiłku dokonuje płatnik składek.

Jeżeli zaświadczenie lekarskie o czasowej niezdolności do pracy z powodu choroby obejmuje okres, za który ubezpieczonemu przysługuje wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy z powodu choroby albo zasiłek chorobowy wypłacany przez płatnika składek, a następnie zasiłek chorobowy wypłacany przez ZUS, dowodem stanowiącym podstawę przyznania i wypłaty zasiłku chorobowego przez ZUS jest zaświadczenie lekarskie, które płatnik składek przekazuje do ZUS pozostawiając w aktach jego kopię potwierdzoną za zgodność z oryginałem.

Zasada ta ma zastosowanie również w sytuacjach, gdy wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy z powodu choroby lub zasiłek chorobowy wypłacany jest przez innego płatnika składek.

Ubezpieczony jest zobowiązany dostarczyć zaświadczenie lekarskie **w ciągu 7 dni** od daty jego otrzymania płatności świadczenia.

Niedopełnienie obowiązku powoduje **obniżenie o 25%** wysokości zasiłku przysługującego z okres od 8 dnia o rzezon niezdolności do pracy do dnia dostarczenia zaświadczenia lekarskiego, chyba że niedostarczenie zaświadczenia nastąpiło z przyczyn niezależnych od ubezpieczonego.

Prawidłowość orzekania o czasowej niezdolności do pracy z powodu choroby oraz wystawiania zaświadczeń lekarskich **podlega kontroli** – art. 59 ust 1.

Kontrolę wykonują lekarze orzecznicy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

W razie uniemożliwienia badań lub niedostarczenia posiadanych wyników badań w terminie, zaświadczenie lekarskie traci ważność od dnia następującego po tym terminie.

Jeżeli po analizie dokumentacji medycznej i przeprowadzeniu badania ubezpieczonego lekarz orzecznik ZUS określi wcześniejszą datę ustania niezdolności do pracy zaświadczenie lekarskie traci ważność za okres od tej daty. Lekarz orzecznik wystawia zaświadczenie ZUS ZLA/K, które włącza w dniu badania ubezpieczonemu, informując go równocześnie o konieczności doręczenia zaświadczenia pracodawcy. ZUS wydaje decyzję o braku prawa do zasiłku.

Pracodawca może wystąpić do ZUS o przeprowadzenie kontroli prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do pracy z powodu choroby oraz wystawiania zaświadczeń lekarskich dla celów wypłaty wynagrodzenia na czas niezdolności do pracy. Zakład informuje pracodawcę o wyniku postępowania

ZUS ZLA / K		Seria	Nr	/ K	POUFNE	ZAŚWIADCZENIE LEKARSKIE WYDANE W WYNIKU KONTROLI LEKARZA ORZECZNIKA ZUS
DANE OSOBNE UBEZPIECZONEGO	01. PESEL ubezpieczonego	02. Seria i numer paszportu (wpisać serię i numer paszportu tylko, gdy nie nadano PESEL)				
	03. Imię i nazwisko ubezpieczonego	04. Data urodzenia ubezpieczonego ¹⁾				
	05. Nazwisko ubezpieczonego					
	06. Kod pocztowy	07. Miejscowość	08. Numer domu			
	09. Ulica	10. Numer lokalu				
DANE ADRESOWE UBEZPIECZONEGO	11. NIP lub PESEL, lub seria i numer paszportu płatnika składek, jeżeli nie ma obowiązku posługiwać się NIP i nie nadano PESEL ²⁾					
	12. Data ustania niezdolności do pracy					
DANE OSOBNE PŁATNIKA	13. Data wystawienia dokumentu					
	14. Podpis i pieczęć lekarza orzecznika ZUS			15. Pieczęć terenowej jednostki organizacyjnej ZUS		
<h1 style="font-size: 4em; opacity: 0.5;">WZÓR</h1>						
<p><u>Pouczenie dla ubezpieczonego:</u></p> <p>Zakład Ubezpieczeń Społecznych informuje, że na podstawie art. 59 ust. 7 i 9 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2010 r. Nr 77, poz. 512, z późn. zm.) niniejsze zaświadczenie lekarskie należy doręczyć pracodawcy.</p> <p>Równocześnie Zakład informuje, że zaświadczenie lekarskie seria ..... nr ..... wystawione w dniu ..... traci ważność za okres od daty określonej w niniejszym zaświadczeniu.</p>						
<p><u>Informacja dla pracodawcy</u></p> <p>Zakład Ubezpieczeń Społecznych informuje, że na podstawie art. 59 ust. 8 ustawy, o której mowa w pouczeniu dla ubezpieczonego, niniejsze zaświadczenie lekarskie jest traktowane na równi z orzeczeniem lekarskim stwierdzającym brak przeciwwskazań do pracy na określonym stanowisku, wydanym w trybie przewidzianym w art. 229 § 4 Kodeksu pracy.</p>						

Rozporządzenie MPiPS z dnia 27 lipca 1999r. W sprawie szczegółowych zasad i trybu kontroli prawidłowości wykorzystywania zwolnień lekarskich od pracy oraz formalnej kontroli zaświadczeń Lekarskich

Podmioty przeprowadzające kontrolę:

- Płatnicy składek, którzy zgłaszają do ubezpieczenia chorobowego powyżej 20 ubezpieczonych
- Zakład Ubezpieczeń Społecznych - pracowników zatrudnionych u pracodawców zgłaszających do ubezpieczenia chorobowego nie więcej niż 20 ubezpieczonych

Kontroli podlegają:

- Zwolnienia lekarskie od pracy z powodu choroby
- Zwolnienia lekarskie wydane z powodu konieczności sprawowania przez ubezpieczonego opieki nad członkiem rodziny
- Zwolnienia od pracy w wyniku decyzji wydanej przez właściwy organ lub uprawniony podmiot na podstawie przepisów o zwalczaniu chorób zakaźnych lub zwalczaniu gruźlicy

Kontrola polega na ustaleniu czy w okresie orzeczonej niezdolności do pracy:

- Ubezpieczony nie wykonywał pracy zarobkowej
- Ubezpieczony nie wykorzystywał zwolnienia lekarskiego od pracy w sposób niezgodny z jego celem
- Poza ubezpieczonym nie ma innych członków rodziny pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym (nie dotyczy opieki nad chorym dzieckiem w wieku do 2 lat)

Osoba dokonująca kontroli powinna mieć wystawione imienne upoważnienie, które uprawnia ją do wykonywania kontroli w miejscu zamieszkania, miejscu stałego pobytu lub miejscu zatrudnienia osoby kontrolowanej.

..... dnia .....

.....
(nazwa i adres pracodawcy)

UPOWAŻNIENIE

Na podstawie art. 68 ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. Nr 60, poz. 636) upoważniam niniejszym Pana(ią) ..... do przeprowadzania kontroli prawidłowości wykorzystywania przez ubezpieczonych zwolnień lekarskich od pracy.

Upoważnienie jest ważne od dnia ..... r. łącznie z legitymacją pracowniczą nr ..... lub dokumentem tożsamości nr ..... wydanym dnia .....

.....
(podpis pracodawcy)

W razie stwierdzenia nieprawidłowości podczas kontroli, osoba kontrolująca sporządza protokół, w którym podaje, na czym polegało nieprawidłowe wykorzystanie zwolnienia lekarskiego od pracy. Protokół należy przedłożyć ubezpieczonemu w celu wniesienia przez niego uwag.

.....
(nazwa i adres zakładu pracy)

.....
(pieczęć)

PROTOKÓŁ

kontroli prawidłowości wykorzystywania zwolnień lekarskich od pracy, przeprowadzonej w dniu .....

..... godz. ....

przez .....

I. Dane dotyczące osoby kontrolowanej:

1. Nazwisko i imię .....
2. Nr PESEL .....
3. Miejsce zamieszkania .....
4. Miejsce pracy .....
5. Okres orzeczonej niezdolności do pracy od ..... do .....
6. Numer zaświadczenia o czasowej niezdolności do pracy .....
7. Nazwisko i imię lekarza, który wydał zaświadczenie o czasowej niezdolności do pracy .....

.....

II. Ustalenia osób przeprowadzających kontrolę:

.....

.....

.....

.....
(podpis) kontrolera(ów)

III. Ewentualne zastrzeżenia osoby kontrolowanej lub domowników:

.....

.....

.....

.....
(podpis)

UWAGA: Protokół sporządza się tylko w przypadku stwierdzenia, że ubezpieczony niewłaściwie wykorzystywał zwolnienie lekarskie od pracy.

Podstawa prawna: rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 27 lipca 1999 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu kontroli prawidłowości wykorzystywania zwolnień lekarskich od pracy oraz formalnej kontroli zaświadczeń lekarskich (Dz. U. Nr 65, poz. 743).

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Iwona Majda